

виконання вокальних творів перед слухацькою аудиторією. Публічний виступ часто пов'язаний з виникненням надмірного хвилювання, стресу, що дестабілізує емоційний стан виконавця, заважає реалізації художньо-виконавського задуму. Лише завдяки задіюванню розвиненої вольової сфери студент може опанувати себе, приборкати надмірне хвилювання, підкорити власній волі роботу виконавського апарату.

Отже, розвиненість вольової сфери є важливим професійною рисою майбутнього педагога, сформованість якої дозволяє домагатися високої продуктивності праці, неухильно рухатися у напрямі безперервного професійного самовдосконалення. Фахова вокальна підготовка вимагає значного стимулювання вольових зусиль студента в ході опанування комплексу вокально-технічних, художньо-виконавських, оцінювальних-аналізувальних умінь та навичок, вироблення виконавської надійності. Розвиток в ході занять співом цілеспрямованості, наполегливості, витримки, емоційної стійкості сприяють зростанню загальних фахових компетентностей майбутнього вчителя, формуванню важливих професійних якостей особистості.

Список використаних джерел:

1. Фіцула М. Вступ до педагогічної професії : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Вид. 3, перер. і доп. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2007. 168 с.
2. Чайка В. Мистецтво творити голосом. Роль психофізичного стану студента у розвитку його вокальної майстерності: Поради педагога. Львів : Місіонер, 2008. 104 с.

СОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

*Росолик Л.О., здобувач ступеня вищої освіти
«бакалавр» Науковий керівник: Швець І. Б., Народна артистка України,
професор Вінницький державний педагогічний університет імені*

Сучасна педагогіка спрямована на розвиток інтелектуальної, духовної, фізичної сфери учнів, ефективну реалізацію їх творчого потенціалу.

Театральне мистецтво, маючи потужний художньо-виховний потенціал, активно використовується в соціокультурному та педагогічному контекстах у якості засобу виховання, з метою формування світоглядних позицій, естетичних ідеалів, оволодіння зразками поведінки, створення соціальних установок, задоволення творчих потреб тощо. Саме тому, театральне мистецтво сьогодні широко розглядається в контексті його педагогічного застосування в освітньо-виховному процесі школи.

Потенційні освітньо-виховні можливості українського аматорського театру розкриваються в працях видатних українських педагогів та громадських діячів І. Франка, Б. Грінченка. Проблема виховання школярів засобами театального мистецтва, естетико-художній та загально-розвиваючий вплив театального мистецтва розглядається у наукових працях Г. Падалки, О. Рудницької, В. Неволова, Н. Миропольської, Г. Костюшко. Зокрема, питання формування стійкої системи дітей у процесі театальної діяльності висвітлені в працях Л.Виготського, Л.Масол, В. Шахрай, Г. Ескіної. Формуванню творчої особистості, розвитку творчої активності школярів засобами театальної самодіяльності присвячені праці В.Вербицького, Л. Ковбасенко, В. Мачуського, Г. Пустовіт, А. Сиротенко, І. Швець, Л. Онофрійчук.

Погоджуємось з думкою педагога І. Швець, яка зазначає, що «залучення до театру, починаючи зі шкільних років, дає можливість учням зрозуміти і усвідомити для себе, що театральне виховання – це багатий духовний пласт... заняття в шкільному театрі, як і раніше є одним з найбільш бажаних захоплень підростаючого покоління України». [4,с. 63]. Таким чином, театральна діяльність в загальноосвітній школі, як навчально-виховний інструментарій, може бути ефективною за умови методично грамотного її використання, з'ясування доцільних її форм та змісту. Театральна діяльність в практиці сучасної школи існує у різних формах: шкільний театр, театр одного класу;

театральна діяльність, спрямована на підготовку шкільного свята, музично-поетичних вечорів, концертів, різноманітних конкурсів. Власно, вибір театральної форми залежить від багатьох чинників: рівня підготовки організаторів театральної діяльності, мети, яка поставлена, вікових особливостей учнів, та їх естетико-художньої підготовленості.

Досить ефективним, на нашу думку, є створення шкільного (аматорського) театрального колективу. Слід підкреслити, що робота зі шкільним театральним колективом вимагає від його керівника не тільки фахових знань і режисерського досвіду, але й і здібностей педагога-вихователя, уваги до змістової наповненості театральної діяльності учнівського колективу. Це знаходить вияв насамперед у репертуарному наповненні театру.

Репертуар шкільного самодіяльного театру має враховувати вікові особливості учнів, проте його зміст не може бути полегшеним, без звернення до актуальних, складних соціальних проблем і сучасних життєвих явищ. Тому, принципами підбору репертуару є різноманітність і яскравість театральної форми, наповнення ідейним змістом, що відповідає проблемам учнівської молоді, глибока моральна оцінка вчинкам героїв п'єси [3, с.35].

Слід констатувати, що в художній літературі, зокрема українській, вкрай мало драматичних творів для театральної постановки з молодшими підлітками. Тому у початковій та середній школі можна звернутися до постановки казки, яка є важливим засобом національного виховання. Як зазначають сучасні педагоги-науковці Л. Василевська-Скупа, І. Швець, Л. Остапчук, «твори народного мистецтва містять в собі архетипи, генетичні коди, які визначають сутність і зміст національного світогляду, національного характеру і ментальності народу» [1, с.100].

Доцільно використовувати для інсценування українські народні казки, драматичні казки українського поета О. Олеся, створені на основі народних, деякі твори Панаса Мирного, П.Куліша, І.Нечуй-Левицького. Також в репертуар рекомендовано включати авторські твори Г. К. Андерсена, Ш. Перро, братів Грімм з їх цікавими сюжетами, яскравими ситуаціями, що віками повторюються

у людському житті і актуальні донині [2, с.11]. Учні 8-9 класів можна зацікавити роботою над постановкою уривків з творів Ліни Костенко «Маруся Чурай», Христини Алчевської «Кочубеївна», здійснити постановки драматичних творів у скороченому варіанті Лесі Українки «Бояриня» Моріса Метерлінка «Синій птах» п'єс Ярослава Стельмаха «Шкільна драма», «Вікентій Прерозумний» та ін. У старших класах можливе звернення до драматургії Уільяма Шекспира, Михайла Старицького, Івана Карпенко-Карого, здійснити постановку творів сучасних українських драматургів Жанни Безп'ятчук «Некласична людина», Алекс Вуд «Четверта стіна» та ін.

В процесі роботи з учнівським театральним колективом педагог-режисер повинен усвідомлювати, що шкільний театр не є відображенням моделі професійного театру. Метою професійного театру є пропагування мистецтва, суть шкільного театру у творчому розвитку, моральному вихованні, набутті певних знань і умінь.

На наше переконання, організація театральної діяльності школярів – це важлива форма навчально-виховної діяльності, яка спрямовує інтелектуальний, емоційний і вольовий потенціал учнів на творчі пошуки, розвиває навички взаємодії в колективі, формує необхідні соціальні компетенції і світоглядну позицію. Позитивний результат театральної діяльності залежить від вибраної форми та її змісту, що відображається у репертуарі. Твори для постановки мають враховувати вікові особливості учнів, бути зрозумілими і цікавими, орієнтувати учнів на високі зразки культури поведінки людини в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Василевська-Скупа Л. П. Шляхи формування національної самосвідомості підростаючого покоління засобами українського музичного мистецтва / Л. П. Василевська-Скупа, І. Б. Швець, Л. О. Остапчук // Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Педагогічні науки. 2022. Вип. 204. С. 99-103.
2. Онофрійчук Л. М. Педагогічний аспект дитячого музичного театру в історичному контексті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці

фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 48 / ред. – Київ-Вінниця: ФОП Тарнашинський О.В., 2017. С. 8-11

3. Шахрай В. М. Організація театральної діяльності школярів як засобу їх соціального розвитку в процесі навчання / В. М. Шахрай // Рідна школа. – 2012. № 1. С. 33–38.

4. Швець І. Б. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки / І. Б. Швець // Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Педагогічні науки. - 2018. - Вип. 163. - С. 62-65.

ЗНАЧЕННЯ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ДУХОВНОГО СВІТУ ШКОЛЯРІВ

*Слободянюк П.П., здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Науковий керівник: Сідорова І.С., кандидат педагогічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського*

*Пізнання світу почути неможливо без розуміння й
переживання музики, без глибокої потреби слухати музику й
діставати насолоду від неї. Без музики важко переконати
людину, яка вступає в світ, у тому, що людина прекрасна, а
це переконання по суті є основою емоційної, естетичної,
моральної культури.*

В. Сухомлинський

Формування духовного світу школярів – актуальне питання сьогодення. Одним із завдань навчального процесу, у контексті нашого дослідження, є його виховна функція, яка має реалізуватися через зміст та методи навчання. Важливу роль у вирішенні цих завдань належить музичному мистецтву. У зв'язку з цим перед музичною педагогікою постає багато проблем, серед яких однією з найактуальніших є проблема формування музично-естетичного виховання учнів. Її наукова розробка природно впливає з тих вимог, які ставляться перед школою, і безпосередньо впливає на теорію і практику музичної освіти. «Українська вітчизняна система музичної освіти ґрунтується на засадах гуманізації й демократизації та актуалізує соціальне замовлення на